

ΠΡΑΚΤΙΚΑ 18ης Συνεδρίασης Συντονιστικής Επιτροπής ΣΔΑΜ, 21.12.2021

Στις 21.12.2021 συνεδρίασε για 18^η φορά η Συντονιστική Επιτροπή για την κατάρτιση και την υλοποίηση του Σχεδίου Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΣΔΑΜ).

Στη συνεδρίαση έλαβαν μέρος ο Πρόεδρος της Συντονιστικής Επιτροπής κ. Μουσουρούλης, η Γενική Γραμματέας Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών κα Σδούκου, η Γενική Γραμματέας Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κα Καλογήρου, ο Γενικός Γραμματέας Οικονομικής Πολιτικής κ. Κουλοχέρης, ο Γενικός Γραμματέας Ιδιωτικών Επενδύσεων και ΣΔΙΤ κ. Καβαλάκης, ο Περιφερειάρχης Δυτικής Μακεδονίας κ. Κασαπίδης, ο Αντιπεριφερειάρχης Αρκαδίας κ. Λαμπρόπουλος, ο Δήμαρχος Μεγαλόπολης κ. Χριστογιαννόπουλος, ο Πρόεδρος του Πράσινου Ταμείου κ. Σταθόπουλος, ο Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος της ΔΕΗ ΑΕ κ. Κοπανάκης και οι Πρόεδροι των Ομάδων Διοίκησης Έργου ΣΔΑΜ.

Κατόπιν έγκρισης της ημερησίας διάταξης, εγκρίθηκαν τα πρακτικά της 17ης συνεδρίασης της Συντονιστικής Επιτροπής.

Ο κ. Μουσουρούλης, αφού υπενθύμισε ότι η 17^η συνεδρίαση της Συντονιστικής Επιτροπής είχε ως μόνο θέμα τη συζήτηση επί του Σχεδίου Δράσης του Συμβούλου Οργάνωσης της “Μετάβαση ΑΕ” το οποίο χρηματοδοτείται από την Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας, ενημέρωσε τα μέλη της Επιτροπής ότι λόγω αποχώρησης της κας Γεωργακοπούλου από τη Γενική Γραμματεία Συντονισμού του Κυβερνητικού Έργου, τα Πρακτικά της Επιτροπής θα τηρούνται από την Τεχνική Γραμματεία ΣΔΑΜ.

Στη συνέχεια, ο Πρόεδρος της Επιτροπής, αφού εισηγήθηκε τον αναλυτικό προγραμματισμό εργασιών για το 2022, τον οποίον και ενέκρινε η Συντονιστική Επιτροπή, παρουσίασε την πρόοδο του Χρηματοδοτικού Προγράμματος του Πράσινου Ταμείου του έτους 2020 (πόροι 2018).

Ακολουθώντας τον λόγο έλαβε ο Πρόεδρος του Πράσινου Ταμείου κ. Σταθόπουλος, ο οποίος επισήμανε την καθυστέρηση με την οποία ανταποκρίνονται οι δικαιούχοι των Σχεδίων Δράσης για την κυκλική οικονομία και για την αειφόρο ενέργεια και το κλίμα, υπενθυμίζοντας ότι το Πράσινο Ταμείο έχει εγκρίνει και αποπληρώσει το σύνολο των υποχρεώσεων του προς αυτούς, ενώ έχει εγκρίνει και τρεις παρατάσεις. Ο κ. Σταθόπουλος ενημέρωσε για την υπογραφή από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας της τροποποίησης της πρόσκλησης για τη δράση στήριξης των επηρεαζόμενων ΜμΕ, με την οποία αυξάνεται το συνολικό διαθέσιμο ποσό στα 14 εκατομμύρια ευρώ και, ενεργοποιείται με τον τρόπο αυτόν, το Πρόγραμμα του έτους 2021 (πόροι 2019). Όπως ανέφερε ο Πρόεδρος του Πράσινου Ταμείου, στο συγκεκριμένο πρόγραμμα έχουν υποβληθεί 60 αιτήσεις από την Δυτική Μακεδονία, και 4 από τη Μεγαλόπολη, ενώ αναμένεται να εκδοθεί και η πρόσκληση για τις ενεργειακές κοινότητες.

Στη συνέχεια, ο κ. Μουσουρούλης παρουσίασε τους πέντε άξονες προτεραιότητας και τα 7 επί μέρους μέτρα του νέου Χρηματοδοτικού Προγράμματος του Πράσινου Ταμείου για το 2021, σύμφωνα με την εγκριτική Υπουργική Απόφαση 8189/3.12.2021: «Χρηματοδότηση έργων και δράσεων για την ανάπτυξη βιώσιμων οικονομικών δραστηριοτήτων χαμηλού ανθρακικού και περιβαλλοντικού αποτυπώματος στις Π.Ε. Κοζάνης, Φλώρινας και στον Δήμο Μεγαλόπολης της Π.Ε Αρκαδίας για την υλοποίησή του από τα έσοδα πλειστηριασμών δικαιωμάτων εκπομπών 2019» και διάθεση πίστωσης ποσού 30.567.018,30 €, για την υλοποίησή του, για το έτος 2021 (ΦΕΚ 5669/Β/2021). Μετά από την θέσπιση του νόμου για τη ΔΑΜ, την εξειδίκευση και την παρακολούθηση των δράσεων θα αναλάβει η νέα Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού, σε συνεργασία με το Πράσινο Ταμείο και τους δικαιούχους. Ο κ. Μουσουρούλης επεσήμανε τη σημασία

των τεσσάρων έργων ανάπτυξης ευφυών συστημάτων τα οποία έχει αναλάβει η «Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε.», τα οποία βρίσκονται σε φάση σχεδιασμού των διακηρύξεων.

Ο κ. Σταθόπουλος, αναφερόμενος στις εκκρεμότητες, αφού παρουσίασε τις αναγκαίες διοικητικές και διαχειριστικές ενέργειες για την υλοποίηση του σχεδιασμού, πρότεινε όπως τα Χρηματοδοτικά αυτά Προγράμματα λάβουν πολυετή χαρακτήρα. Ο κ. Μουσουρούλης συμφώνησε με την πρόταση, θεωρώντας ότι αν ο προγραμματισμός ακολουθεί τον αντίστοιχο για τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα της περιόδου 2021- 2027, θα αυξηθεί η αποτελεσματικότητα, μέσα από την ευελιξία και τη μείωση του διοικητικού φόρτου.

Στη συνέχεια, ο κ. Μουσουρούλης αναφέρθηκε στη συμφωνία η οποία υπογράφηκε στις 10 Δεκεμβρίου μεταξύ του Αντιπροέδρου της ΕΤΕπ κ. Thomsen και του υφυπουργού κ. Τσακίρη, για την παροχή υπηρεσιών τεχνικής υποστήριξης με αποδέκτες το Υπουργείο Ανάπτυξης, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και τη νέα Διαχειριστική Αρχή του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης, όταν αυτή συγκροτηθεί. Ειδικοί στόχοι της συμφωνίας είναι η ενίσχυση της ικανότητας -capacity building- υλοποίησης των δράσεων ΔΑΜ, η παροχή συμβουλών με την ανάλυση χαρτοφυλακίων έργου, την επίλυση ειδικών τεχνικών ζητημάτων κ.α.. Ο κ. Μουσουρούλης ευχαρίστησε τον κύριο Τσακίρη και τα στελέχη του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, κα Αλεξοπούλου και κ. Ευγενικό για την πολύ καλή συνεργασία που είχαν, έτσι ώστε το ΣΔΑΜ να επωφεληθεί τα μέγιστα από τη συμφωνία αυτή, σε εφαρμογή της οποίας θα εγκατασταθεί μια μόνιμη ομάδα από εμπειρογνώμονες - συμβούλους της ΕΤΕπ, η οποία θα παρέχει υποστήριξη και στους αποδέκτες των χρηματοδοτήσεων.

Ακολούθως ο κ. Μουσουρούλης ενημέρωσε για την πορεία ενεργοποίησης του δεύτερου πυλώνα του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης-InvestEU, επισημαίνοντας ότι έχει δημιουργηθεί στο γνωστό InvestEU το σκέλος InvestEU in Just Transition Areas, ή αλλιώς Just Transition Scheme (JTS), μέσω του οποίου θα υποστηριχθούν οικονομικά βιώσιμες επενδύσεις, οι οποίες θα πρέπει να αντιμετωπίζουν κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές προκλήσεις στις περιοχές ΔΑΜ, όπως αυτές περιγράφονται στα Εδαφικά Σχέδια Διοίκησης Μετάβασης. Το JTS θα καλύπτει το 75% της εγγύησης την οποία θα παρέχει ο όμιλος της ΕΤΕπ, μέσω χρηματοπιστωτικών εταιρών ή εταιρών υλοποίησης που αναμένεται να επιλέξει, μετά από σχετική πρόσκληση. Κατά το μεταβατικό διάστημα που μεσολαβεί μέχρι την έγκριση των Εδαφικών Σχεδίων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και έως ότου η ΕΤΕπ οργανώσει το νέο σύστημα, η ομάδα εμπειρογνώμωνων – συμβούλων οι οποίοι θα ενταχθούν στο “οικοσύστημα” ΔΑΜ, θα μας υποστηρίξει στην σχετική εξειδίκευση και προετοιμασία. Ο κ. Μουσουρούλης ανέφερε ως παραδείγματα δυνητικών επενδύσεων, τις υποδομές έρευνας, καινοτομίας και ψηφιοποίησης, τη στήριξη ΜμΕ καθώς και τον τομέα των κοινωνικών επενδύσεων και των δεξιοτήτων.

Ως προς τα θέματα του τρίτου πυλώνα, ο κ. Μουσουρούλης αναφέρθηκε στην έγκριση του Κανονισμού του δανειακού μηχανισμού, στις 14.07.2021, υπενθυμίζοντας ότι το ποσό της επιχορήγησης δεν θα υπερβαίνει το 25% του ποσού του δανείου που θα χορηγείται από την ΕΤΕπ στο πλαίσιο του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης. Φορέας διαχείρισης του δανειακού μηχανισμού θα είναι το European Climate, Infrastructure and Environment Executive Agency, ενώ αναμένεται η υπογραφή της συμφωνίας υλοποίησης του μηχανισμού ανάμεσα στην ΕΤΕπ και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία θα περιλαμβάνει το λεγόμενο Administrative Agreement, και το πρόγραμμα εργασίας της περιόδου 2021 - 2025. Όπως ανέφερε ο κ. Μουσουρούλης, στο πλαίσιο αυτής της συμφωνίας θα πρέπει να προετοιμαστούμε προκειμένου να ανταποκριθούμε όταν το European Climate, Infrastructure and Environment Executive Agency δημοσιεύσει την πρώτη πρόσκληση υποβολής προτάσεων.

Στη συνέχεια, ο Πρόεδρος της Συντονιστικής Επιτροπής έδωσε το λόγο στην κα Καρβελά, η οποία παρουσίασε το έγγραφο εργασίας αναφορικά με τα σχόλια της διαβούλευσης των Εδαφικών Σχεδίων Δυτικής Μακεδονίας και Μεγαλόπολης, το οποίο έχει αναρτηθεί και στην ιστοσελίδα ΣΔΑΜ.

Η κα Καρβελά, συνόψισε το θέμα ως εξής: «Μετά την αποδελτίωση από την Τεχνική Γραμματεία του υλικού που κατέθεσαν οι φορείς στο πλαίσιο των δυο κύκλων διαβούλευσης, είτε με τη μορφή απαντήσεων στα ερωτηματολόγια, είτε με κατάθεση σχολίων και απόψεων, ακολούθησε η επίσημη

διαδικασία προσαρμογής των κειμένων. Στο πλαίσιο αυτό, εκπονήθηκε κείμενο εργασίας το οποίο αντιμετωπίζει οριζόντια το υλικό, ιδίως τα στοιχεία που δεν μπορούσαν να ενσωματωθούν στα Εδαφικά Σχέδια ή στο Πρόγραμμα. Παράλληλα, τον Σεπτέμβριο δημοσιεύθηκαν σε ΦΕΚ οι Ειδικές Τεχνικές Προδιαγραφές για τα Ειδικά Πολεοδομικά Σχέδια (ΕΠΣ), αποτέλεσμα μιας σημαντικής δουλειάς της ΟΔΕ Χωρικού Σχεδιασμού ΔΑΜ, ενώ στις 12 Οκτωβρίου υποβλήθηκαν επίσημα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (SFC), των Εδαφικών Σχεδίων και του Προγράμματος. Το έγγραφο εργασίας παρέμεινε, ωστόσο, σε εκκρεμότητα προκειμένου να συμπληρωθεί με κρίσιμα ζητήματα που αντιμετωπίστηκαν αργότερα, όπως ο νόμος των Στρατηγικών Επενδύσεων, ο νόμος ΔΑΜ, ο οποίος ψηφίστηκε μόλις τον Δεκέμβριο του 2021, με τον οποίο, εκτός από τις δομές ΔΑΜ, δρομολογεί την υπογραφή των δυο προγραμματικών συμβάσεων, μια για τα ΕΠΣ και μια για τη μεταβίβαση των εδαφών, και, τέλος, το νομοσχέδιο για τα επενδυτικά κίνητρα. Τα θέματα που προέκυψαν κατά τη διαβούλευση κατηγοριοποιήθηκαν σε έξι θεματικές ενότητες: (1) διαδικασία μετάβασης, το χρονοδιάγραμμα και νέες χρήσεις γης, η οποία αφορά στα τρία κύρια στάδια της μετάβασης: την αποκατάσταση και την επανάχρηση των υποβαθμισμένων εκτάσεων, την κοινωνική συνοχή και το μετασχηματισμό του αναπτυξιακού μοντέλου και τη διακυβέρνηση), (2) αποκατάσταση των εδαφών, θέματα της ΔΕΗ Α.Ε., εκπόνηση ΕΠΣ - της πλέον εμβληματικής παρέμβασης ΔΑΜ με όρους περιβαλλοντικούς και αναπτυξιακούς, (3) καθορισμός των επηρεαζόμενων εδαφών και σχετική τεκμηρίωση με βάση το κανονιστικό πλαίσιο, (4) επιστημονική τεκμηρίωση των στοιχείων του Εδαφικού και μεθοδολογία, όπου με την συνδρομή του IOBE έγιναν εκτιμήσεις αναφορικά με τα θέματα της απασχόλησης, (5) καθεστώς κινήτρων, (6) αντιμετώπιση των επιπτώσεων της απολιγνιτοποίησης, αναπτυξιακές ανάγκες και στόχοι και εμπλουτισμός των ενδεικτικών δράσεων και των παρεμβάσεων και (7) κατάρτιση του Προγράμματος, συνέργειες με άλλα προγράμματα, ΠΕΠ και Τομεακά, μηχανισμός διακυβέρνησης και εταιρική σχέση, επιλεξιμότητες του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης σε σχέση με τους πυλώνες 2 και 3 του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης, και (8) κύριες νομοθετικές ρυθμίσεις».

Στη συνέχεια, τον λόγο έλαβε ο κ. Χριστογιαννόπουλος, αναφερόμενος στην εν εξελίξει αναθεώρηση του περιφερειακού χωροταξικού πλαισίου της Περιφέρειας Πελοποννήσου, εξέφρασε την ανησυχία του για τυχόν καθυστερήσεις των ΕΠΣ οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν και την υπόθεση του επιχειρηματικού πάρκου. Ο κ. Μουσουρούλης, αφού σημείωσε ότι η διαδικασία ανάθεσης των ΕΠΣ θα προχωρήσει κανονικά μετά την υπογραφή της προβλεπόμενης προγραμματικής σύμβασης, τόνισε ότι το ΕΠΣ Μεγαλόπολης αφορά στον πυρήνα της Ζώνης Απολιγνιτοποίησης και στο χώρο που προορίζεται για επιχειρηματικό πάρκο εκτός πυρήνα.

Ακολούθως, ο κ. Μουσουρούλης αναφέρθηκε στην οργάνωση της «Μετάβαση ΑΕ». Αφού υπενθύμισε ότι στην προηγούμενη, δέκατη έβδομη Συντονιστική Επιτροπή, ο σύμβουλος παρουσίασε τη μεθοδολογική προσέγγιση του έργου, τα παραδοτέα και το χρονοδιάγραμμα, ανέφερε ότι στις 15 Νοεμβρίου κατατέθηκε το inception report με την εξειδίκευση των εργασιών και τον οδικό χάρτη των αναγκαίων ενεργειών ίδρυσης και λειτουργίας της εταιρείας, στις 10 Δεκεμβρίου κατατέθηκε η πρόταση Οργανωτικής και Διοικητικής Δομής της εταιρείας και η πρώτη Μηνιαία Έκθεση προόδου με ενσωματωμένες τις παρατηρήσεις και τα σχόλια της Επιτροπής Παρακολούθησης της σύμβασης και στις 15 Δεκεμβρίου, κατατέθηκε η πρώτη προσέγγιση της δομής εταιρικής διακυβέρνησης, μετά την αναγνώριση των θεσμικών απαιτήσεων και των βέλτιστων πρακτικών διακυβέρνησης ανάλογων οργανισμών. Τέλος, σημείωσε ότι κατά το προηγούμενο διάστημα συζητήθηκαν οι στόχοι του κανονισμού προμηθειών και του κανονισμού λειτουργίας της εταιρείας, ενώ συνεχίζονται οι συναντήσεις με τον ανάδοχο. Με βάση το συμφωνηθέν χρονοδιάγραμμα, αναμένεται η υποβολή, έως τέλους Ιανουαρίου, σχεδίου εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας και κανονισμού προμηθειών και ο σχεδιασμός της εταιρικής διακυβέρνησης και της διοικητικής δομής. Τέλος, ο κ. Μουσουρούλης, ευχαρίστησε την Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας για τη στήριξη των προσπαθειών της Συντονιστικής Επιτροπής.

Ο κ. Καβαλάκης, επισήμανε ότι στόχος είναι η άμεση ίδρυση της εταιρείας στο ΓΕΜΗμ η σύσταση του πρώτου Διοικητικού Συμβουλίου, η στελέχωση και λειτουργία της «Μετάβαση ΑΕ», αναφέροντας ότι από πλευράς Υπουργείου Επενδύσεων και Ανάπτυξης πραγματοποιούνται συναντήσεις με τον ανάδοχο, ενώ αναζητείται και κτίριο.

Στη συνέχεια, τον λόγο έλαβε ο κ. Μπαλωτής, υπεύθυνος του έργου από πλευράς αναδόχου, ο οποίος επιβεβαίωσε την τήρηση του χρονοδιαγράμματος και την ομαλή συνεργασία με την Επιτροπή Παρακολούθησης και με το Υπουργείο.

Ακολούθως, ο κ. Μουσουρούλης αναφέρθηκε στις πρόσφατες νομοθετικές ρυθμίσεις για το χαρακτηρισμό των έργων ΔΑΜ, για τη μίσθωση δημοσίων ακινήτων, καθώς και για τα επενδυτικά κίνητρα, ενημερώνοντας για τη νέα συνεργασία της Συντονιστικής Επιτροπής με την Ομάδα Υποστήριξης κρατικών ενισχύσεων της ΜΟΔ ΑΕ η οποία, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνει την αποκωδικοποίηση διατάξεων και την καταγραφή της δευτερογενούς νομοθεσίας που απαιτείται για την εξειδίκευση του καθεστώτος ΔΑΜ στον Αναπτυξιακό νόμο, την κατάρτιση σχεδίου πρόσκλησης για την ενεργοποίηση του ειδικού καθεστώτος, τη συγκριτική ανάλυση των προτεραιοτήτων του Προγράμματος ΔΑΜ και των δράσεων κρατικών ενισχύσεων για τις περιοχές ΔΑΜ μεταξύ Ταμείου Ανάκαμψης και Προγράμματος ΔΑΜ, τη συγκριτική ανάλυση μεταξύ του Προγράμματος ΔΑΜ και των λοιπών προγραμμάτων του νέου ΕΣΠΑ, την επεξεργασία προτάσεων κριτηρίων διαχωρισμού, βελτιστοποίησης κατανομής δράσεων κ.λπ., το ευρετήριο όρων Δίκαιης Μετάβασης και άλλα πολλά.

Ο κ. Καβαλάκης ενημέρωσε την Συντονιστική Επιτροπή για την ολοκλήρωση του σχεδίου Αναπτυξιακού Νόμου, ενώ αναμένονται τα τελευταία σχόλια των συναρμόδιων Υπουργείων προκειμένου να κατατεθεί στη Βουλή. Τα επόμενα βήματα σύμφωνα με τον κ. Καβαλάκη και τον κ. Μουσουρούλη είναι η έγκριση του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η επικαιροποίησή του ως προς την αύξηση της έντασης ενίσχυσης για τις περιοχές ΔΑΜ, η ολοκλήρωση του νέου πληροφοριακού συστήματος, η έγκριση του Προγράμματος και των Εδαφικών Σχεδίων ΔΑΜ και η εξειδίκευση των δράσεων επιχειρηματικότητας.

Στη συνέχεια, ο κ. Μουσουρούλης αναφέρθηκε στη συνεργασία με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με στόχο την ενσωμάτωση της λογικής ΔΑΜ στο τρέχον Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, στο Μεταβατικό και στο επόμενο Πρόγραμμα, με βάση ένα σχέδιο συμφώνου συνεργασίας που έχει ήδη σταλεί στο Υπουργείο.

Ακολούθως, ο κ. Μουσουρούλης έδωσε τον λόγο στον κ. Κοπανάκη, Αναπληρωτή Διευθύνοντα Σύμβουλο της ΔΕΗ Α.Ε. προκειμένου να τοποθετηθεί για τις τηλεθερμάνσεις, σε συνέχεια σύσκεψης της οικείας ΟΔΕ αναφορικά με την πρόοδο εφαρμογής του σχετικού Μνημονίου και επιστολής του Δημάρχου Κοζάνης.

Ο κ. Κοπανάκης ανέφερε ότι από πλευράς ΔΕΗ Α.Ε. ο σχεδιασμός υλοποιείται κανονικά, έχουν τοποθετηθεί οι ηλεκτρολέβητες στις εγκαταστάσεις του ΑΗΣ Καρδιάς και ήδη τροφοδοτείται η πόλη της Πτολεμαΐδας, ενώ έχει προκηρυχθεί το έργο της ΣΥΗΘΥΑ και αναμένεται η επιλογή αναδόχου. Ωστόσο, πριν από την σύμβασης ανάθεσης, θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί και συμφωνηθεί η σύμβαση παροχής με τη νέα διαδημοτική επιχείρηση και τις υποκείμενες δημοτικές επιχειρήσεις τηλεθέρμανσης, η διασφάλιση της διασύνδεσης της Πτολεμαΐδας με το Αμύνταιο -το οποίο ήδη διαθέτει τηλεθέρμανση- και, κυρίως, της Κοζάνης με την Πτολεμαΐδα στον ΑΗΣ Καρδιάς. Το τελευταίο αυτό έργο είναι ιδιαίτερα κρίσιμο και θα πρέπει όχι μόνο να τακτοποιηθεί το ζήτημα χρηματοδότησης, αλλά να έχει ολοκληρωθεί και το φυσικό αντικείμενο προς το τέλος του 2023, όταν ο ΔΕΣΦΑ θα είναι σε θέση να τροφοδοτήσει τη μονάδα ΣΥΘΗΥΑ με φυσικό αέριο. Ο κ. Κοπανάκης αφού σημείωσε την καθυστέρηση που παρατηρείται, την οποία, επιβεβαιώνει και ο Δήμαρχος Κοζάνης με την επιστολή του, γεγονός που θα δημιουργήσει πρόβλημα κατά την θερμαντική περίοδο 2023 –2024, σημείωσε ότι η μια από τις εξεταζόμενες λύσεις είναι η εγκατάσταση ηλεκτρολεβήτων και στον ΑΗΣ Αγίου Δημητρίου για να τροφοδοτηθεί η Κοζάνη, επηρεάζοντας ωστόσο το μεταβλητό κόστος της τηλεθέρμανσης, λόγω της μεταβλητότητας των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας. Στην παρατήρηση του κ. Μουσουρούλη ότι η λύση αυτή αυξάνει τις εφεδρείες του συστήματος, ο κ. Κοπανάκης ανέφερε ότι η εφεδρεία δεν δημιουργείται για να υποκαθιστά επί μακρόν το φορτίο βάσης, αλλά για να διασφαλίζει την παροχή όταν αυξάνεται η θερμική κατανάλωση ή υπάρχει βλάβη, ή ζημιά σε κάποια μονάδα.

Ο κ. Μουσουρούλης, αφού εξέφρασε την ικανοποίησή του για την συμφωνία του Ιουνίου 2020 με τους Δημάρχους, μέσω της οποίας είχαμε ήδη από φέτος παροχή της αναγκαίας θερμότητας, σημείωσε το

κατεπίγειο του έργου διασύνδεσης της Κοζάνης και της σύστασης της νέας διαδημοτικής εταιρείας, και τόνισε ότι η όποια καθυστέρηση δεν αποτελεί επιχείρημα για να ασκηθούν πιέσεις επί του χρονοδιαγράμματος απόσυρσης λιγνιτικών μονάδων. Τέλος, αφού επεσήμανε την ανάγκη αποκατάστασης της ποιότητας των δικτύων διανομής καθώς και της επέκτασής τους, αναφέροντας χαρακτηριστικά ότι «*όση θερμότητα παράγει το νέο σύστημα, πάει χαμένη εάν ο κουβάς είναι τρύπιος*».

Στη συνέχεια, τον λόγο έλαβε ο Πρόεδρος της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας κ. Δαγούμας, ο οποίος ανέφερε ότι οι διαδικασίες απόκτησης υλικών για την κατασκευή του αγωγού του ΔΕΣΦΑ που θα συνδέσει την Κοζάνη με το Πλατύ Ημαθίας έχουν εγκριθεί, ενώ μετά την παρέμβαση της ΡΑΕ, ΔΕΣΦΑ και ΤΑΡ βρίσκονται πολύ κοντά σε συμφωνία σχετικά με τις εξόδους. Τέλος, ανέφερε ότι η ΡΑΕ, αν σε κάποιους μήνες δεν διαπιστώσει πρόοδο αναφορικά με τις τηλεθερμάνσεις, θα παρέμβει εξετάζοντας ακόμα και ζητήματα άρσης αδειών, γιατί η θερμική ενέργεια είναι ένα δημόσιο αγαθό και πρέπει να παρέχεται. Αναφορικά με τις διασυνδέσεις των νησιών, ο Πρόεδρος της ΡΑΕ ανακοίνωσε την έγκριση του δεκαετούς προγράμματος του ΑΔΜΗΕ, ενώ ειδικά για τα Δωδεκάνησα, ζητήθηκε cost-benefit analysis.

Ακολούθως, τον λόγο έλαβε ο κ. Μπιμπίκος, σύμβουλος της Συντονιστικής Επιτροπής προκειμένου να ενημερώσει για την πρόοδο του Ειδικού Μεταβατικού Προγράμματος. Ο κ. Μπιμπίκος ανέφερε ότι ο σχεδιασμός του Προγράμματος ξεκίνησε τον Αύγουστο του 2020, με μια διάγνωση των αναγκαίων παρεμβάσεων, μέχρι να εγκριθεί το πρόγραμμα ΔΑΜ της περιόδου 2021-2027. Σύμφωνα με τη διάγνωση αυτή, στις περιοχές απολιγνιτοποίησης, η υφιστάμενη παραγωγική βάση δεν επιτρέπει την απορρόφηση ανέργων, η μακροχρόνια ανεργία είναι πολύ υψηλότερη της βραχυχρόνιας, ενώ το προφίλ των ανέργων έχει χαμηλά τυπικά προσόντα, οπότε χρειάζονται ειδικές δράσεις αναβάθμισης δεξιοτήτων για να απορροφηθεί σε επενδύσεις υψηλής προστιθέμενης αξίας, ενώ. Με βάση τη διάγνωση αυτή, σχεδιάστηκε και ήδη υλοποιείται το λεγόμενο “Κοινωνικό Πακέτο” του ΟΑΕΔ μετά την ένταξή του στο ΕΣΠΑ 2014-2020, το πρόγραμμα ενίσχυσης των επηρεαζόμενων ΜμΕ που και αυτό ήδη υλοποιείται από τον ΕΦΕΠΑΕ με χρηματοδότηση του Πράσινου Ταμείου, τα έργα τηλεθέρμανσης που χρηματοδοτούνται από το ΕΣΠΑ 2014-2020 και τη ΔΕΗ Α.Ε., ενώ ολοκληρώθηκε και η διαβούλευση για την αναγνώριση δυνητικών έργων ΔΑΜ με στόχο τη χρηματοδότηση της ωρίμανσής τους από το ΠΔΕ. Στον πρώτο κύκλο της διαβούλευσης αυτής, κατατέθηκαν 385 προτάσεις έργων προϋπολογισμού 1,74 δισ., οι οποίες αξιολογήθηκαν σε συνεργασία με την Εγνατία Α.Ε. προκειμένου να καταρτιστεί κατάλογος επιλέξιμων μελετών, για τη χρηματοδότηση των οποίων εξελίσσονται συζητήσεις με την Γενική Γραμματεία Επενδύσεων και ΕΣΠΑ. Τέλος, ο κ. Μπιμπίκος, σημείωσε ότι το Πρόγραμμα ΔΑΜ ως νέο – μη συνεχιζόμενο πρόγραμμα, θα πρέπει να αναζητήσει από μηδενική βάση έργα, ενώ τα λοιπά τομεακά και περιφερειακά προγράμματα διαθέτουν έργα σωρευμένα από την τρέχουσα προγραμματική περίοδο. Η κα Πραγιάτη, από πλευράς Τεχνικής Γραμματείας ΣΔΑΜ, σημείωσε ότι με την υποστήριξη της ομάδας της ΕΤΕπ θα επανεξεταθούν οι προτάσεις έργων ΔΑΜ προκειμένου να βελτιωθούν οι προϋποθέσεις ένταξής τους σε κάποιον από τους τρεις πυλώνες του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης..

Στη συνέχεια, ο Δήμαρχος Μεγαλόπολης κ. Χριστογιαννόπουλος σημείωσε ότι κατά τον σχεδιασμό των προγραμμάτων απαιτείται διαβούλευση με τους Δήμους και τους τοπικούς παράγοντες επί των προϋποθέσεων των προκηρύξεων.

Ακολούθως, ο κ. Μουσουρούλης, ενόψει της έναρξης των επίσημων διαπραγματεύσεων για την έγκριση του Προγράμματος ΔΑΜ, αναφέρθηκε αναλυτικά στα συμπεράσματα των συναντήσεων εργασίας, άτυπων και επίσημων, που έλαβαν χώρα με τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σημειώνοντας την ανάγκη προγραμματισμού της σταδιακής ενεργοποίησης του Προγράμματος, παράλληλα με την τοποθέτηση Διοικητή και τη στελέχωση της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού ΔΑΜ, προκειμένου να είναι εφικτή η μεταβίβαση από την Τεχνική Γραμματεία ΔΑΜ φακέλων και τεχνογνωσίας.

Στη συνέχεια, ο κ. Μουσουρούλης, έδωσε τον λόγο στον κ. Κλενιάτη, αφού σημείωσε την πολύτιμη συμβολή του αναφορικά με το συντονισμό των εργασιών της Τεχνικής Γραμματείας για την κατάρτιση των Εδαφικών Σχεδίων και του Προγράμματος.

Ο κ. Κλενιάτης σημείωσε ότι η κατάρτιση των Εδαφικών Σχεδίων ξεκίνησε ουσιαστικά τον Νοέμβριο του 2020, ακολούθησαν οι κύκλοι διαβούλευσης και, παράλληλα, οι άτυπες διεργασίες με τις υπηρεσίες της Επιτροπής, από τον Φεβρουάριο του 2021, για να ολοκληρωθούν με την επίσημη υποβολή των προγραμματικών εγγράφων τον Οκτώβριο του 2021, με την Ελλάδα να είναι το πρώτο κράτος-μέλος σε διαδικασία μετάβασης που υπέβαλε πρόγραμμα ΔΑΜ. Όπως ανέφερε ο κ. Κλενιάτης, «το κύριο ζήτημα είναι η διάκριση των δράσεων ΔΑΜ από τις δράσεις που θα προταθούν σε προγράμματα ΕΤΠΑ και η συμπληρωματικότητά τους. Πρόκειται, για μια δύσκολη άσκηση δεδομένου ότι οι επιλεξιμότητες του ΕΤΠΑ και του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης τέμνονται σε μεγάλο βαθμό, γεγονός που επιβάλλει ισχυρή τεκμηρίωση με βάση τη λογική παρέμβασης των εδαφικών, που δεν είναι άλλη από τον οικονομικό μετασχηματισμό των επηρεαζόμενων περιοχών. Η διάκριση αυτή έχει επιτευχθεί για τη Δυτική Μακεδονία και τη Μεγαλόπολη, δεδομένης της σαφούς εξάρτησής τους από τη “μονοκαλλιέργεια” του λιγνίτη, της χαμηλής παραγωγικής τους διαφοροποίησης αλλά και του χαμηλού innovation capacity - της χαμηλής καινοτομικής ικανότητας, στοιχείων που από κοινού οδηγούν στη λογική παρέμβασης η οποία καταλήγει στην αποκατάσταση των εδαφών, στην απόκτηση δεξιοτήτων και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ανθρώπων. Προτεραιότητα έχει ασφαλώς ο ενεργειακός τομέας και ιδίως η δημιουργία συνθηκών αξιοποίησης του δυναμικού του. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο το Πρόγραμμα ΔΑΜ περιλαμβάνει emblematic έργα, όπως ο κόμβος υδρογόνου, η αποθήκευση κ.λπ. αλλά και η Ζώνη Καινοτομίας, η οποία στοχεύει στην αντιμετώπιση της χαμηλής καινοτομικής ικανότητας. Αναφορικά με τη συμπληρωματικότητα των δράσεων, η Τεχνική Γραμματεία ήδη έχει οργανώσει πολλές συναντήσεις με τα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα, και έχει αποτυπώσει πλήρως τις δράσεις για κάθε προτεραιότητα ενός εκάστου προγράμματος».

Ο κ. Κλενιάτης, ενόψει της ολοκλήρωσης της τοποθέτησής του στην Τεχνική Γραμματεία από την DG Reform της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αφού ευχαρίστησε τον κ. Μουσουρούλη για την ευκαιρία που του έδωσε να συμμετέχει στη μεγάλη πρόκληση της ΔΑΜ, σημείωσε ότι τα στελέχη της Τεχνικής Γραμματείας έχουν αποκτήσει μεγάλη εμπειρία και γνώση - ένα κεφάλαιο δηλαδή το οποίο θα πρέπει να αξιοποιηθεί όχι μόνον για τον σχεδιασμό αλλά και για την υλοποίηση της δίκαιης μετάβασης, που αποτελεί τη δεύτερη μεγάλη πρόκληση της επόμενης ημέρας.

Ο κ. Τζώρτζης, Πρόεδρος της Επιτροπής Νομικών Εμπειρογνομόνων, ευχαρίστησε με τη σειρά του τα μέλη της Επιτροπής και τα στελέχη του γραφείου του κ. Παπαθανάση για την πολύτιμη συνδρομή τους στην κατάρτιση και την ολοκλήρωση του θεσμικού πλαισίου ΔΑΜ, ενός πολύ μεγάλου κεφαλαίου του όλου έργου, ενώ σημείωσε ως επόμενο κρίσιμο ορόσημο την ολοκλήρωση των Προγραμματικών Συμβάσεων.

Ο κ. Οικονόμου, Πρόεδρος της ΟΔΕ χωρικού σχεδιασμού, αναφέρθηκε στην προετοιμασία των Ειδικών Πολεοδομικών Σχεδίων και στα επιχειρηματικά πάρκα και τις επενδύσεις που πρόκειται να υλοποιηθούν στις περιοχές ΔΑΜ.

Ο κ. Διβάρης, Πρόεδρος της ΟΔΕ πρωτογενούς τομέα αναφέρθηκε στη δουλειά της ομάδας, ιδίως ως προς τον εντοπισμό των δράσεων κοινού ενδιαφέροντος με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και στην αποτύπωσή τους στο σχέδιο συμφώνου συνεργασίας.

Ο κ. Λασκαρίδης, Πρόεδρος της Επιτροπής Ορυκτών Πρώτων Υλών, ανέφερε ότι η Επιτροπή θα ολοκληρώσει και θα καταθέσει προσεχώς το πόρισμά της, προκειμένου να αποφασιστούν οι επόμενες ενέργειες.

Ακολούθως, τον λόγο έλαβαν τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής.

Ο κ. Καβαλάκης αφού εξήρε το έργο της Επιτροπής και ευχαρίστησε τον Πρόεδρο και τα στελέχη της Τεχνικής Γραμματείας για τις προσπάθειές τους, σημείωσε ότι το μεγάλο στοίχημα είναι η άμεση συγκρότηση και η λειτουργία των νέων δομών το οποίο και θα κερδηθεί. Σχετικά με τις ΣΔΙΤ, αναφέρθηκε στην εκπόνηση ειδικής στρατηγικής για ΣΔΙΤ ΔΑΜ, με στόχο την καταγραφή προτάσεων, όπως π.χ. τα ΣΔΙΤ του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας και του Δήμου Κοζάνης - την προτεραιοποίησή τους, και, στη συνέχεια, την προετοιμασία έργων με την επιλογή συμβούλων για την ωρίμανσή τους, ανάλογα και με τις

δυνατότητες των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, αλλά και του ΠΔΕ, γιατί, όπως σημείωσε χαρακτηριστικά, αν τα έργα δεν είναι ανταποδοτικά οι πληρωμές διαθεσιμότητας καλύπτονται από τις δημόσιες επενδύσεις. Στη συνέχεια, ο κ. Καβαλάκης αναφέρθηκε στα νέα κίνητρα, στις κατηγορίες και στα πλεονεκτήματα του νόμου περί στρατηγικών επενδύσεων καθώς και στο ειδικό καθεστώς ΔΑΜ το οποίο έχει ενταχθεί στο σχέδιο του νέου Αναπτυξιακού Νόμου. Όπως ανέφερε χαρακτηριστικά, «*όλα αυτά είναι συγκοινωνούντα δοχεία και πρέπει να αλληλοσυμπληρώνονται με κύριο στόχο τη δημιουργία νέων επενδύσεων και την απορρόφηση των διαθέσιμων κονδυλίων*». Τέλος, σημείωσε ότι θα πρέπει να προγραμματιστεί συνεδρίαση της Κυβερνητικής Επιτροπής για ενημέρωση αλλά και προκειμένου να αποφασιστούν τυχόν τροποποιήσεις του ΣΔΑΜ όπου απαιτείται, μετά από εισήγηση της Συντονιστικής.

Η κα Σδούκου, αναλογιζόμενη όσα έγιναν μέσα στο 2021 για αυτό το δύσκολο έργο, συνεχάρη τον Πρόεδρο της Συντονιστικής και τους συνεργάτες για τη δημιουργία στέρεας πολύ-επίπεδης βάσης, γιατί, όπως ανέφερε χαρακτηριστικά, χωρίς πλαίσιο, χωρίς κίνητρα, χωρίς Πρόγραμμα δεν θα μπορούσε να πάρει σάρκα και οστά η ΔΑΜ. Από την πλευρά του ο κ. Κουλοχέρης, χαρακτήρισε το εγχείρημα πολύπλοκο και ιδιαιτέρως ενδιαφέρον, σημείωσε την ανάγκη πολλές από τις δράσεις που σχεδιάζονται να προχωρήσουν σε φάση υλοποίησης εντός του 2022 και συνεχάρη εξίσου την ομάδα ΣΔΑΜ.

Ο κ. Κοπανάκης, ευχαρίστησε όλη την ομάδα ΣΔΑΜ για την άριστη συνεργασία και πρότεινε η επόμενη ΟΔΕ για τις τηλεθερμάνσεις να συγκληθεί από τον Πρόεδρο της Συντονιστικής, με την παρουσία των Δημάρχων και του Περιφερειάρχη Δυτικής Μακεδονίας. Όπως ανέφερε χαρακτηριστικά, γίνεται μια άχαρη, αλλά απολύτως απαραίτητη δουλειά υποδομής, μια δουλειά θεμελίων την οποία δεν βλέπει ο κόσμος, δεν βλέπει δηλαδή αυτό που έχει αρχίσει ήδη να κτίζεται.

Ο κ. Λαμπρόπουλος σημείωσε την ανάγκη επιτάχυνσης της εκπόνησης των Ειδικών Πολεοδομικών Σχεδίων, αναφέρθηκε στο επιχειρηματικό πάρκο Μεγαλόπολης, στα αδειοδοτικά κίνητρα.

Ο κ. Μουσουρούλης ζήτησε να στρέψουμε το βλέμμα και στο δάσος και όχι μόνο στο δέντρο, αφού τα όποια σφάλματα έχουν γίνει σε επιστημονικές, μεθοδολογικές, τεχνολογικές ή στατιστικές προσεγγίσεις, θα διορθωθούν στην πορεία, όπως γίνεται με όλα τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα. Τέλος, αφού ευχαρίστησε τα μέλη της Συντονιστικής για τη συνεργασία και τα καλά τους λόγια, κήρυξε τη λήξη της 18^{ης} συνεδρίασης, ευχόμενος καλές γιορτές και καλή ξεκούραση σε όλη την Ομάδα ΣΔΑΜ.